

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
-AUTORITETI I KONKURRENCËS-
KOMISIONI I KONKURRENCËS

V E N D I M

Nr. 301, datë 06.12.2013

Për

vlerësimin e ankesës së ndërmarrjes “GEN-I” në tregun e tregtimit me shumicë të energjisë elektrike

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

•	Lindita	MILO (LATI)	Kryetar
•	Rezana	KONOMI	Zv/Kryetar
•	Servete	GRUDA	Anëtar
•	Koço	BROKA	Anëtar
•	Iva	ZAJMI	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 25.11.2013 trajtoi çështjen me:

Objekt: Vlerësimi i ankesës së ndërmarrjes “GEN-I Tirana” SHPK”

Baza ligjore: Neni 24, germa d, të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar, këtu dhe me poshtë Ligji

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të: Relacionit Sekretarit të Përgjithshëm dhe grupit të punës lidhur me ankesën e ndërmarrjes “GEN-I Tirana” SHPK , ankesat e shoqërisë “Gen-I” SHPK ndaj “Cez Shpërndarja” Sh.A; Pretendimet e ndërmarrjes “Cez Shpërndarje” SHA të paraqitura në seancën dëgjimore.

VËREN SE :

1. Pranë Autoritetit të Konkurrencës me datë 28.08.2013, është depozituar një ankesë nga shoqëria “Gen-I Tirana” sh.p.k. në lidhje me kërkesat teknike të Ftesës për Ofertë “Për blerjen e energjisë elektrike për periudhën 1 janar - 31 dhjetor 2014” të “Cez shpërndarje” Sh.A për mbulimin e humbjeve. Kjo ankesë është plotësuar nga pala ankimese në datë 23.09.2013, datë 04.10.2013, e datë 13.11.2013. Gjithashtu pala ankuese i është drejtuar Autoritetit të Konkurrencës edhe me dy kërkesa të tjera datë 17.10.2013 dhe 28.10.2013 në lidhje me abuzimin e

pretenduar me pozitën dominuese të shoqërisë CEZ Shpërndarje SHA (në administrim të përkohshëm) në tregun e shpërndarjes së energjisë elektrike në Republikën e Shqipërisë në lidhje me procedurat e tenderimit për lëvrimin e energjisë elektrike. Ankimuesi pretendon se termat dhe kushtet financiare të ofruara nga “Cez Shpërndarje” çojnë në kufizimin e numrit të pjesëmarrësve dhe mungesë konkurrence, rrjedhimisht në çmime më të larta dhe jo konkurruese të energjisë me pasojë shtrembërimin e konkurrencës dhe dëmtimin e konsumatorëve të energjisë.

2. Pala ankimuese ka depozituar pranë Autoritetit të Konkurrencës informacione plotësuese mbi procedurat e tenderimit të kryera nga Cez shpërndarje sha përkatësisht për muajt gusht, shtator, tetor dhe nëntor 2013.
3. Shoqëria CEZ Shpërndarje sh.a, është një person juridik, që funksionon në formën juridike shoqëri aksionare. Me Vendimin Nr. 5, date 21.01.2013 "Mbi vendosjen në Administrim të Përkohshëm të Shoqërisë CEZ Shpërndarje sh.a", ERE vendosi kalimin e CEZ Shpërndarje në Administrim të Përkohshëm. Administratori i përkohshëm ka si detyrë kryesore operimin dhe mirëmbajtjen e aseteve, të cilat janë në funksion të aktivitetit të shpërndarjes dhe furnizimit gjatë periudhës së administrimit të përkohshëm. Kompetencat e administratorit të përkohshëm dhe kufizimet e tyre, janë të përcaktuara në Rregulloren e miratuar me vendimin nr. 1, datë 10.01.2013 "Për miratimin e Rregullores "Mbi procedurat e emërimit të administratorit dhe kompetencat e tij".
4. Tregu i energjisë elektrike është një treg i rregulluar me anë të Ligjit Nr. 9072, datë 22.05.2003 “Për sektorin e energjisë elektrike”, i ndryshuar, ka si qëllim sigurimin e kushteve për furnizimin me energji elektrike të konsumatorëve, sipas parametrave standarde, nëpërmjet funksionimit eficient të tregut të energjisë elektrike dhe zhvillimit të konkurrencës në këtë sektor, duke pasur parasysh mbrojtjen e interesave të konsumatorëve, minimizimin e kostove të shërbimit të ofrimit të energjisë elektrike dhe përshtatshmërinë e tij me mjedisin.
5. Në bazë të Ligjit nr. 9072, datë 22.05.2003 “Për sektorin e energjisë elektrike” dhe vendimit nr. 338, datë 19/03/2008, “Për miratimin e modelit të tregut të energjisë elektrike”, i vetmi segment i tregut i parregulluar mbetet tregu i blerjes së energjisë për mbulimin e humbjeve elektrike nga ana e “Cez Shpërndarje” SHA, e cila realizohet me çmimet e tregut.
6. Procedurat e blerjes së energjisë elektrike për mbulimin e humbjeve nga “Cez Shpërndarje” SHA janë rregulluar sipas Vendimit nr. 42, datë 25.05.2009 të Entit Rregullator të Energjisë (ERE), mbi “Rregullat dhe procedurat standarde të prokurimit të energjisë elektrike nga OSSH sh.a (Kompania)”. Kjo rregullore ka të bëjë me procedurat e shprehura në pikën 4.5 të Deklaratës Rregullore të miratuar

nga ERE me Vendimin nr. 12, datë 03.03.2009, të cilat do të jenë në fuqi deri më datë 31.12.2014.

7. Sipas "GEN-I Tiranë" sh.p.k termat dhe kushtet financiare të "Cez shpërndarje" sjellin kufizim të numrit të pjesëmarrësve në procedurat e prokurimit të energjisë elektrike duke ndryshuar termat e pagesës nga 20 ditë në 60 ditë pas fundit të çdo muaji perkatës të lëvrimit. Nga ana tjetër ndërmarrja "Cez shpërndarje" SHA kërkon garanci performance në shumën 10 % të vlerës së ofertës, ndërkohë vetë "CEZ shpërndarje" ShA nuk ofron asnjë lloj garancie për përmbushjen e detyrimeve të saj.
8. Ndërmarrja "Gen-I Tiranë" Sh.pk është ankuar për procedurat vjetore dhe mujore të blerjes së energjisë elektrike. Sipas tij për periudhën gusht, shtator, tetor dhe nëntor 2013, Cez Shpërndarje SHA ose ka patur një qasje përjashtuese ndaj shoqërisë GEN-I shpk.(duke mos e ftuar në tender) ose ka vazhduar të aplikojë të njëjtat kushte të padrejta tregtimi (pagesë e energjisë pas 90 ditëve nga lëvrimi, mungesë garancie bankare, trajtim i diferencuar i konkurrentëve duke i ofruar subjekteve të caktuara kushte të ndryshme nga ato të publikuara në tender dhe/ose me një "mundësi të fundit" për t'i përshtatur ofertat e tyre në raport me ofertat konkurruese të subjekteve të tjerë.
9. Ankimuesi pretendon se këto terma dhe procedura janë në kundërshtim flagrant me praktikën më të mira të industrisë dhe praktikën e mëparshme e të konsoliduar nga vetë kjo shoqëri. Për pasojë, sipas "GEN-I Tiranë" sh.p.k. kjo situatë do të sjellë kufizim të numrit të pjesëmarrësve mungesë të konkurrencës dhe sipas llogaritjeve të ankimuesit "kjo situatë do të çonte në rritje të kostove të përgjithshme të lëvrimit me bazë vjetore". Ankimuesi pretendon se këto kosto mund të shmangen vetëm me zbatimin e termave standarde të pagesës, ose pagesë jo me vonë se 20 dite pas lëvrimit.
10. Ankimuesi pretendon se "Cez shpërndarje" SHA duke pasur pozicion monopol në ofrimin e një shërbim publik, po përpiqet të përfitojë nga pozicioni dominues me anë të vendosjes së kushteve të padrejta të tregtimit me pasojë shtrembërimin e konkurrencës së lirë në tregun e energjisë elektrike dhe dëmtimin e konsumatorëve fundorë të cilët duhet paguajnë kosto më të larta të blerjes së energjisë elektrike.
11. Ndërmarrja "Cez shpërndarje"SHA gjatë seancës dëgjimore si dhe në pretendimet e saj shprehet se është në vështirësi financiare dhe për këtë arsye ka vendosur afatin maksimal të pagesës brenda 60 ditëve nga përfundimi i lëvrimit të energjisë. "Cez Shpërndarje", sqaron se në ftesën për ofertë ka përcaktuar se nuk do të pranohet asnjë ofertë të cilat vendosin kushtet e paradhënies ose të lëshimit të garancive nga kompania mëmë apo nga bankat. Këto kushte janë vendosur për të gjithë ofertuesit.

Gjithashtu afati maksimal i kryerjes së pagesës prej 60 ditësh është i lidhur me afatet e gjenerimit të të ardhurave nga CEZ shpërndarje SHA.

12. Ndërmarrja “CEZ shpërndarje” SHA ka provuar se pagesat e faturave të blerjes së energjisë elektrike, përgjithësisht, janë kryer brenda 30 ditëve, nga dita e fundit e lëvrimin të energjisë elektrike nga ofruesit.
13. Operatori CEZ Shpërndarje SHA në bazë të Modelit të Tregut të Energjisë Elektrike është i vetmi operator që ka të drejtën ekskluzive të shpërndarjes dhe furnizimit publik me pakicë të energjisë elektrike dhe për pasojë ka pozicion dominues në tregun e shpërndarjes dhe furnizimit me pakicë të energjisë elektrike, sipas parashikimeve të nenit 8 të ligjit nr. 9121, datë 27.08.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar. Për të siguruar efikasitetin dhe përfitimin e çmimeve sa më të lira të energjisë elektrike, lojtarët e tregut duhet të vendosen në pozita konkurruese bazuar mbi procedura transparente dhe jo diskriminuese në procedurat e tenderimit të energjisë elektrike.
14. Rregullatori ka autorizuar Cez Shpërndarje SHA që rregullat dhe procedurat për zhvillimin e tenderit vjetor të përdoren edhe për procedurat mujore, duke lënë një vakuum nënligjor, pra mungesën e një rregulloreje për zhvillimin e procedurave mujore të tenderimit dhe blerjes së energjisë elektrike për mbulimin e humbjeve.
15. Nga analiza e kuadrit ligjor dhe rregullator për funksionimin e tregut përkatës rezulton se rregullat dhe procedurat e parashikuara në rregulloren përkatëse për blerjen e energjisë elektrike nga ana e CEZ Shpërndarje SHA për mbulimin e humbjeve kanë krijuar kushte jo transparente (nuk publikohen, vetëm dërgohen me email). Kjo rregullore bie në kundërshtim me parimet bazë të Traktatit të Energjisë për një treg të hapur dhe transparent, dhe Deklaratën Rregullatore.
16. ERE, organi që monitoron zbatimin nga ana e “CEZ shpërndarje” SHA të rregullave për tregtimin e energjisë elektrike, ka deklaruar që kompania “Cez shpërndarje” ka zbatuar në mënyrë të drejtë rregulloren për kryerjen e prokurimit mujor dhe vjetor të energjisë.
17. Bazuar në problematikat e evidencuara gjatë shqyrtimit të kësaj ankese Autoriteti i Konkurrencës ka vendosur t'i rekomandojë Entit rregullator të Energjisë që të miratojë një rregullore të veçantë për procedurat mujore të blerjes së energjisë elektrike për mbulimin e humbjeve mbështetur në:
 - a- parimet e transparencës së procesit, mos-diskriminimit dhe trajtimit të barabartë të konkurrentëve;

b- qartësimin e procedurës së negocimit midis Cez Shpërndarje SHA dhe ofertuesve, pas shpalljes së ofertave fillestare për blerjen e energjisë për mbulimin e humbjeve;

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenin 24, germa d, të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003, "Për mbrojtjen e konkurrencës",

VENDOSI:

- I. Mbyllet e procedurës së vlerësimit të ankesës së ndërmarrjes "Gen-I Tirana" sh.p.k. në tregun e tregimit me shumicë të energjisë elektrike.
- II. "CEZ Shpërndarje SHA ka vepruar konform rregullores "Rregullat dhe procedurat standarde të prokurimit të energjisë elektrike nga OSSH" miratuar me vendim të ERE, nr. 42, datë 25.05.2009.
- III. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm i Autoritetit të Konkurrencës për njoftimin e këtij vendimi GEN-I Shpk dhe CEZ Shpërndarje SHA
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCËS

Servete GRUDA

(_____
Anëtar

Koço BROKA

(_____
Anëtar

Iva ZAJMI

(_____
Anëtar

Rezana KONOMI

(_____
Zv. Kryetar

Lindita MILO (LATI)

K R Y E T A R